

Szczecin, dnia 21 kwietnia 2022 r.

Prezydent Miasta Szczecin
Piotr Krzystek
Plac Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

ZAREJSTROWANO
w Centralnym Rejestrze Petycji, Skarg i Wniosek
Urzędu Miasta Szczecin
pod pozycją **CRSA/PI/MI 2022**

P E T Y C J A

w sprawie zmiany patrona ul. 26 kwietnia

My, zrzeszeni w partii politycznej, świadomi obywatele, a przede wszystkim mieszkańcy tzw. „Ziem Odzyskanych”, czyli województwa zachodniopomorskiego, dumni z tożsamości narodowej i regionalnej, wyrażamy swoje głębokie zaniepokojenie funkcjonowaniem do tej pory, tj. roku 2022r. miejsc, pomników, nazw ulic i placów mających związek z odeszłym w niebyt ustrojem komunistycznym czasów PRL.

Chcemy zwrócić uwagę szanownych władz miasta Szczecina na nazewnictwo, jakie po dziś dzień można spotkać na ulicach naszego pięknego miasta. Jednym z przykładów, który budzi nasz niepokój jest nazwa jednej z głównych ulic Szczecina, przebiegającej przez dzielnice Turzyn i Świerczewo, mianowicie ulicy 26 kwietnia. Nazwa jej w sposób niedosłowny, lecz mimo to urągający godności miasta i jego mieszkańców odnosi się do daty 26 kwietnia 1945r., kiedy to Armia Czerwona (dokładnie 65. Armia 2. Frontu Białoruskiego pod dowództwem gen. Pawła Batowa) zdobyła Szczecin. Nie jest to dla Polaków, ani Szczecinian powód do dumy, a tym bardziej do czczenia.

Dopiero po dwóch dniach, czyli 28 kwietnia do Szczecina przybyła po raz pierwszy polska delegacja, zaś władzę cywilną inż. Piotr Zaręba i jego współpracownicy przejęli 30 kwietnia, tego też dnia wywieszono polską flagę nad gmachem Urzędu Pełnomocnika Rządu Rzeczypospolitej. Wojskowe władze radzieckie kilkakrotnie wypędały i ponownie zapraszały polskie władze cywilne okazując im przez to wyższość oraz brak szacunku.¹ Ostatecznie to data 5 lipca 1945r. stała się dniem oficjalnego przekazania Szczecina Polsce i ustanowienia w nim na stałe polskiej administracji.²

Każda z powyżej wymienionych dat bardziej zasługuje na wyróżnienie w przestrzeni miejskiej Szczecina niż 26 kwietnia. Tym niemniej, mając na uwadze koszty związane ze zmianą oznakowania ulicy i kłopoty mieszkańców polegające na aktualizacji dokumentów proponujemy przeprowadzenie dekomunizacji wzorem innych polskich miast. Zwracamy się,

¹ L. Adamczewski, *Burza nad Prowinz Pommern. Upadek prowincji Pomorskiej Trzeciej Rzeszy*, Poznań 2020.

² A. Lysakowska-Trzoss, *Jak Stettin stał się Szczecinem*, w: histmag.org, [dostęp: 20.04.2022]

zatem do władz miejskich o rozważenie propozycji symbolicznej zmiany patrona ulicy 26 kwietnia (w domyśle: 1945r. – zdobycia Szczecina przez Armię Czerwoną) na ulicę 26 kwietnia (w domyśle: 1943r. – rocznicę ucieczki rtm. Pileckiego z obozu Auschwitz).

Swoją propozycję zmiany patrona na wydarzenie związane z rtm. Witoldem Pileckim uzasadniamy tym, że był to niebywały, bohaterski czyn polskiego patrioty, niemający odpowiednika w żadnym innym wydarzeniu II Wojny Światowej. Witold Pilecki, powołany przez konspiracyjną Tajną Armię Polską do wykonania zadania inwigilacji i udokumentowania zbrodniczej działalności nazistów w obozie koncentracyjnym Auschwitz dobrowolnie dał się złapać gestapo, zorganizował wewnątrz obozu komórkę pn. Związek Organizacji Wojskowej, która zasłynęła m.in. wieloma brawurowymi ucieczkami ze sprawozdaniami obrazującymi ludobójstwo w niemieckim obozie. Sam Pilecki w godny podziwu sposób uciekł z Auschwitz w nocy z 26 na 27 kwietnia 1943r. wynosząc stamtąd niezwykle cenne informacje, które wraz z pozostałymi meldunkami stały się częścią tzw. „raportów Pileckiego”, trafiając z Polski przez Szwecję na Zachód, będąc nieprzecenionym dowodem nazistowskich zbrodni wojennych.³

W związku z powyższym, apelujemy do szanownych władz miasta o jak najszybsze podjęcie procedury symbolicznej zmiany patrona ulicy 26 kwietnia. Aby zaznaczyć tę niewielką, acz kluczową zmianę wnosimy o to, aby na początku i na końcu niniejszej arterii stanęły dwie tablice informujące o jej nowym patronie, czyli „rocznicy ucieczki rtm. Witolda Pileckiego z niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz 26 kwietnia 1943r.” Umieszczenie pierwszej z nich widzimy przy przejściu dla pieszych, na pasie zieleni przy skrzyżowaniu z al. Bohaterów Warszawy, drugą natomiast analogicznie na podobnym pasie zieleni przy przejściu dla pieszych przy skrzyżowaniu z ul. Hieronima Derdowskiego. Treść tablicy informacyjnej pozostawiamy do opracowania historykom, bądź specjalistom urzędu miasta. Liczymy na pozytywne rozpatrzenie naszej petycji.

---

³ Adam Cyra, *Ochotnik do Auschwitz. Witold Pilecki (1901–1948)*, Oświęcim 2000.